

8. smotra folklornih amatera

IV. koncert

Folklorne skupine

10.05.2015. - KD Vatroslav Lisinski, 19:00 sati

Opća zapažanja:

Koncert je održan u maloj dvorani Lisinski koja se već godinama pokazuje odličnim odabirom za održavanje smotre. Prosudbena komisija je imala besprijekorne uvjete za praćenje programa. Program je uz decentnu najavljiivačicu izveden bez zastoja. Dvorana je bila solidno popunjena, a publika izrazito motivirana podržati nastupe svih grupa.

Obzirom da prosudbena komisija u svom sastavu ima stručnjake specijalizirane za procjenu glazbenih i odjernih dostignuća, ovaj osvrt bit će lišen detaljnije analize spomenutih komponenata u nastupima grupa, te će isključivo analizirati plesni i koreografski (etnokoreološki) segment izvedbi, ali i određene pojave koje će direktno utjecati na ocjenjivanje.

Zapažanja redoslijedom nastupanja:

Hrvatsko seljačko pjevačko društvo Sljeme, Šestine

Folklorna skupina

Balun

Autor/ica koreografije: Stanislav Dolinar

Voditelj/ica skupine: Miljenko Piškorić

Voditelj/ica pjevanja: Sanda Bajuk

Garderobijeri: Jasminka Kecerin

Izvedbeno gledano, nastup ove grupe bio je solidan. Izuzev nedostatka karakteristične vertikale prilikom izvođenja prve figure *Starinskog baluna* te povremenog gubitka zadanog centra, može se konstatirati kako je pet plesnih parova sve što se pred njih stavilo kao zadatak odradilo dobro. Koreografski gledano, pojedine scene su postavljene veoma statično. Poglavito se to odnosi na formaciju peterokrake zvijezde prilikom izvođenja figure *prebirat*. Stoga se autoru predlaže ili da skрати varijacije te figure na pola, ili da radnju dinamizira promjenom scenskih formacija. O utjecaju iz Lada posuđenih vrhunskih profesionalnih svirača na karakter izvedbe, vjerojatno će više kolega zadužen za procjenu glazbenih dostignuća. Stoga, na ovom mjestu, jedino opaska kako je vrlo pozitivno da profesionalni glazbenici pomažu radu amaterskih društava, no da se ipak treba težiti stvaranju vlastitih glazbenika za pratnju plesa, ili birati ona područja za koja društvo ima osposobljene muzičare. Nastup na zagrebačkoj Smotri, zbog ocjenjivanja koje direktno utječe na financiranje društava, ima posebnu težinu, na što su svi sudionici bili upozoreni. Stoga svi trebaju težiti korektnosti i fer ponašanju, te izbjegavati manipulacije koje u konačnici uvijek završavaju kontraproduktivno.

Folklorni ansambl SKUD-a Ivan Goran Kovačić

Veteranska folklorna skupina

Sad idemo dole v Posavinu - pjesme i plesovi Posavine

Autor/ica koreografije: Dalibor Blažević

Autor/ica glazbene obrade: Mario Pleše i Tomislav Habulin

Voditelj/ica skupine: Ajša Ruždija

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Karlo Mikačić

Voditelj/ica pjevanja: Tomislav Habulin

Garderobijeri: Davorka Šalković i Damir Globan

Velika grupa veterana SKUD-a Ivan Goran Kovačić, kao i uvijek na zagrebačkoj Smotri, svoj je nastup izvela vrlo solidno. Ne više od toga, jer za nešto više, valjalo bi ponoviti onaj ugođaj od pred koju godinu kada su *Goranovski* veterani vrhunski i izuzetno nadahnuto izveli čuvenu koreografiju plesova i pjesama iz Slavonije.

Problem rada s veteranskom populacijom je u tome što je dob izvođača, a samim time i izvedbene mogućnosti, različita. Prema tome, već kod samog odabira materijala trebalo bi te činjenice imati na umu. Isto tako, veterani se u pravilu emotivno najlakše identificiraju s koreografijama koje su izvodili u vrijeme dok su bili aktivni unutar koncertnog korpusa. Stječe se dojam kako to ovog puta nije bio slučaj. Što se same koreografije tiče, osim početka koji jako podsjeća na već viđena rješenja, evidentno je i prilično oskudno poznavanje scenskih zakonitosti. Poglavitito se to odnosi na odnos statičke i kinematičke - ravnoteže gibanja. Naime, postavljanje na sceni nekoliko formacija različitog gibanja i plesnih obrazaca, zahtjeva veliku vještinu kako bi se postignuo potreban sklad. Stoga se autoru predlaže dodatna edukacija u tom smislu, ili orijentacija na scenski gledano manje kompleksne zahvate.

Kulturno umjetničko društvo Brezovica

Folklorna skupina

Pjesme i plesovi Zagorja (praizvedba)

Autor/ica koreografije: Ljerka Golemac

Autor/ica glazbene obrade: Igor Tinodi

Voditelj/ica skupine: Ljerka Golemac

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Igor Tinodi

Voditelj/ica pjevanja: Igor Tinodi

U odnosu na prošlogodišnji nastup na Smotri kada su izvodili plesove i pjesme iz Baranje, nastup grupe iz Brezovice može se ocijeniti bitno slabijim. Malobrojna (tri muškarca i deset žena od kojih tri nisu plesale), dobno različita skupina izvođača imala je mnogo problema, kako s tehničkim i stilskim izvođenjem plesnih obrazaca, tako i s koreografskim rješenjima. Uz to, valja primijetiti kako su trajanja gotovo svih prikazanih plesova kao i uvodne pjesme, značajno preduga. Stoga se sugerira njihovo skraćivanje na pola, uz izbacivanje naturalističkih, etnoteatroloških momenata u prvoj pjesmi. Ples *Jelica kolce vodila* valjalo bi izvoditi mnogo čvršće te smiriti tempo prilikom izvođenja finalnog *Drmeša iz Huma*, jer plesači još nisu na izvedbenoj razini zadanog tempa.

Folklorni ansambl Sesevetska Sela

Rekreativna folklorna skupina

Lepa Mara kolo vodi - pjesme i plesovi Zagrebačkog polja

Autor/ica koreografije: Andrea Kager

Autor/ica glazbene obrade: Mario Pleše

Voditelj/ica skupine: Andrea Kager

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Mario Pleše

Voditelj/ica pjevanja: Andrea Kager

Garderobijeri: Matea Ozimc i Martina Nimac

Prilikom ocjenjivanja veteranskih i rekreativnih folklornih skupina ne treba biti osobito kritičan, no ipak valja upozoriti na određene činjenice. Pojam Zagrebačkog polja u izboru materijala za ovu koreografiju shvaćen je iznimno široko. Neki od plesova jasno su definirani u područje Turopolja. Uvodna pjesma, takozvani folklorni šlager, pjeva se u gotovo svim područjima sjeverozapadne Hrvatske. To su samo neke od stvari koje i inače u scenskim prezentacijama valja izbjegavati. Scenskih pogrešaka u smislu koreografskih slika nije bilo, a izvedbeno gledano grupa sastavljena od žena različite dobi, ostavila je solidan dojam.

Kulturno umjetničko društvo Vedar osmijeh

Folklorna skupina

Stari splitski plesovi (praizvedba)

Autor/ica koreografije: Ervina Vadla

Autor/ica glazbene obrade: Božidar Ugrina

Voditelj/ica skupine: Kristina Kamber

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Silvija Mužak

Voditelj/ica pjevanja: Martin Mužak

Garderobijeri: Đurđa Noivaković i Dragica Jelenić

Folklorna skupina, koja po svojoj dobnoj strukturi definitivno pripada veteranskoj, nakon vrlo dobre prezentacije prošle godine prilikom koje su izveli manje na sceni izvođene plesove Hrvata Bunjevaca, ove je godine značajno pokvarila dojam. Ono što ipak valja pohvaliti je za tu dobnu skupinu iznimno dobar izbor materijala koji fizički nije zahtjevan. No, zahtjevan je stil, a stila je najviše nedostajalo i to u svim segmentima. Od vrlo diskretne vertikale prilikom koračanja, elegancije prilikom izvođenja plesnih figura, karakterističnih „mota“, na dalje. U koreografskom smislu, početna pjesma prilikom koje se plesači povlače prema sredini i na toj poziciji pjevaju drugu strofu kako bi krenuli u ples, potpuno je promašena. Tempo *Šaltin polke* u finalu, bio je toliko brz da plesači nisu uspjeli precizno hodati u tom zadanom tempu. Ono što veseli jest činjenica kako se u ovom slučaju nije radilo o kopiranju scenskih rješenja prof. Branka Šegovića, već je to bio autentičan, prilično uspješan koreografski uradak, na žalost realiziran uz previše manjkavosti.

Kulturno umjetničko društvo Prepuštovec

Folklorna skupina

Diko moja crvena grgina - folklorni motivi bijele Moslavine

Autor/ica koreografije: Josip Živković

Autor/ica glazbene obrade: Josip Živković i Viktor Brezak

Voditelj/ica skupine: Josip Živković - koreograf, voditelj alpske, panonske i jadranske zone (prema kriterijima HDFKiV)

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Viktor Brezak

Voditelj/ica pjevanja: Josip Živković

Prošlogodišnja izvedba ove, vrlo uspješne koreografije istog autora i voditelja u izvođenju grupe iz Male Mlake, ostavila je puno bolji dojam od ovogodišnje, u izvođenju grupe iz Prepuštovca. Izvođački sastav bio je sastavljen od žena različite dobi, od kojih su pojedine imale priličnih problema izvođeci zadane plesne obrasce, kao i ne baš jednostavne scenske slike. Koreografski gledano, sve je vrlo korektno bez scenskih pogrešaka dok se na stilu i tehnici treba još dosta raditi.

Kulturno umjetničko društvo Karlo Benko, Moravče

Folklorna skupina

Zorja je zorja - pjesme i plesovi Hrvatskog zagorja

Autor/ica koreografije: Marinko Maričić

Autor/ica glazbene obrade: Dubravko Češnjak

Voditelj/ica skupine: Dubravko Češnjak

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Dubravko Češnjak

Voditelj/ica pjevanja: Dubravko Češnjak

Nisu nastupili.

Kulturno umjetničko društvo Frankopan - Remete

Folklorna skupina

Bunjevački plesovi

Autor/ica koreografije: Stanislav Dolinar

Autor/ica glazbene obrade: Emil Strasser

Voditelj/ica skupine: Željko Kveštak

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Emil Strasser

Voditelj/ica pjevanja: Jadranko Jagarinec

Garderobijeri: Petra Rodić, Marina Sofie Jazbec, Đurđica Miškulin

Prikazana koreografija klasičan je primjer nekadašnjeg pristupa prikazivanja bunjevačkih plesova kroz *Momačko kolo* i takozvano *Veliko kolo* koje to u stvari nije. Viđeni koncept prvi je realizirao prof. Zvonimir Ljevaković svojom koreografijom. Dakle, u koreografskom smislu nije viđeno ništa novo. Isto tako, stilski i tehnički gledano, stožerni ples je prikazan potpuno krivo u svoja dva najvažnija segmenta, a to su vertikala i hvat u trojkama. Osim toga, momke bi prilikom plesa valjalo spustiti u koljenima te koljena raširiti. Dobro je bilo nastojanje da se

prilikom kvrcanja noge ne razbacuju te da su plesači ujednačeni. Znači, trud i rad su vidljivi. Na žalost, u ključnim segmentima uvježbanost je otišla u krivom smjeru. Grupa je veoma mlada i perspektivna. Potencijal je evidentan. Stoga ispravljanje navedenih pogrešaka ne bi trebao biti problem. Osobno stojim na raspolaganju za pomoć, ukoliko se smatra neophodnim.

Hrvatsko kulturno društvo Braće Radića (Folklorna družina Jurjaši)

Folklorna skupina

Velika je u livadi trava - pjesme i plesovi Crkvenske fare (praizvedba)

Autor/ica koreografije: Ivan Vinković Autor/ica glazbene

obrade: Hrvoje Lekić

Voditelj/ica skupine: Damir Kremenčić - umjetnički voditelj (prema kriterijima HDFKiV)

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Hrvoje Lekić

Voditelj/ica pjevanja: Jelena Pivac Garderobjeri:

Ivan Vinković

Vrlo solidna izvedba. Kompletan materijal je bio prikazan autentično. Koreografski gledano, nakon interesantno postavljene pjesme na početku te kola starinskog šest dijelnog plesnog obrasca, već prilikom slijedećeg, šetanog kola, mladi koreograf pokazuje kako posjeduje određene „rupe“ u poznavanju scenskih zakonitosti. Same formacije nisu problematične koliko je pretjerano trajanje kako tog kola, tako i svih ostalih prikazanih plesova. Stoga se predlaže izvođenje dva puta umjesto tri, skratiti *Dudašku karu* i finalni *Taraban*. Koreograf pokazuje nadarenost, stoga bi bila vrlo važna edukacija o scenskoj primjeni folkloru.

Plesna skupina Ethnotine

Alternativna folklorna skupina

Trepetaš - inačice drmeša iz Pokupskih krajeva (praizvedba)

Autor/ica koreografije: Goran Knežević Autor/ica glazbene

obrade: Dražen Varga

Voditelj/ica skupine: Goran Knežević - selektor; koreograf; umjetnički voditelj (prema kriterijima HDFKiV)

Voditeljica plesa: Đurđica Svaton

Prvom dobitniku nagrade HDFKiV za izuzetna koreografska dostignuća prof. Zvonimir Ljevaković, Goranu Kneževiću, edukacija dakako nije potrebna. Naprotiv, svojim djelima posve sigurno može poslužiti kao uzor mladim koreografima pa čak i u ovoj, svojoj posljednjoj, reklo bi se modernoj fazi inspiriranoj svjetskim trendovima u primjeni narodne tradicije. Brze i efektne promjene formacija, njegove su Ethnotine izvele vrlo uvjerljivo, osim u jednom trenutku postavljanja velike dijagonale prilikom koje je došlo do male ne savršenosti. Komparirajući s nastupom na prošlogodišnjoj Smotri, ovaj je nastup bio za nijansu uvjerljiviji. Znači, prostora za napredak još uvijek ima. Nastup Ethnotina bio je daleko iznad svih izvedbi ove večeri.

Zaključno:

Nakon koncerta održan je kratak sastanak članova stručne komisije s voditeljima grupa na kojem su iznesena opća zapažanja te odgovoreno na određena pitanja. Što se same večeri tiče, činjenica koja prvo upada u oči jest evidentan nedostatak muških plesača. Pojedine grupe u svom sastavu nisu imale niti jednog, pojedine svega tri ili četiri. To je posve sigurno u plesnom, ali i koreografskom smislu ograničavajući faktor. Estetika narodnih plesova između ostalog zavisi i od npr. zadane hvatne forme. Ona ne može biti jednaka primjerice prilikom izvođenja plesa u paru ukoliko je par muško-ženski, ili plešu li dvije žene. Isto tako, dobar dio grupa bio je sastavljen od izvođača različitih dobnih skupina. Od onih koje su vjerojatno netom stasale iz starijih dječjih grupa, do grupa treće životne dobi. Najviše je bilo dobnih heterogenih izvođačkih skupina, što voditeljima i koreografima neminovno zbog različitih tjelesnih mogućnosti stvara velike probleme. Posebna priča su veteranske ili rekreativne skupine. Bavljenje umjetnički oblikovanim folklorom, u smislu reprodukcije svojstvene

gradskim grupama, pretpostavlja veoma često i pretenciozne koreografske zahvate, te materijal posložen na način da je sama izvedba prilično fizički zahtjevna. Stoga je potrebno dobro procijeniti mogućnosti izvođačkog sastava te tome prilagoditi i predviđene scenske zahvate. Upravo u tome će biti najveći izazov takvim grupama te, prije svega, njihovim voditeljima u budućem radu.

Prikazano na IV. koncertu *38. Smotre folklornih amatera grada Zagreba* može se ocijeniti relativno oskudnim. Nivo grupa je nešto ispod dosadašnjeg dostignutog standarda scenske primjene folklorne umjetnosti gradskih amaterskih folklornih skupina. To je činjenica koja valja zabrinuti. Obzirom na novi koncept valorizacije kulturno-umjetničkog amaterizma koji je usmjeren ka posebnom stimuliranju i vrednovanju vrsnoće, slijedeće se godine očekuje povećanje kvalitete. U tom smislu treba svim skupinama i njihovim voditeljima poželjeti ustrajnosti i truda, te mnogo uspjeha u budućem radu.

Zagreb, 12. 5. 2015. g.,

Andrija Ivančan, dipl. etnolog i polonist (selektor HDFKiV)